

Afdeling Directiesecretariaat
Steller J.H. van der Veen
Onderwerp regionalisering brandweer

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te GRONINGEN

Telefoon (050) 367 47 54 Bijlage(n) 2

Ons kenmerk HV12.2935819

Datum - 9 FEB 2012 Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Door middel van deze brief informeert het college u graag over een op handen zijnde verandering binnen het brandweerbesteding, die ook aanmerkelijke gevolgen zal hebben voor (de organisatie van) de gemeente Groningen.

Zoals u bekend is, functioneert de brandweer in de gemeente Groningen momenteel deels onder *gemeentelijke* vlag, deels onder *regionale* vlag. Het gemeentelijke deel bestaat uit de zgn. 'basisbrandweerbesteding': het voorkomen, beperken en bestrijden van brand en het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan brand. Alle overige taken zoals bijv. het waarschuwen van bevolking, ongevalbestrijding met gevaarlijke stoffen en het in stand houden van een meldkamer, vinden momenteel op grond van wettelijke voorschriften al in regionaal verband plaats.

Bij brief heeft de portefeuillehouder brandweer van de bestuurscommissie brandweer en ghor, de heer A. Meijerman, de colleges en raden van de 23 Groninger gemeenten geïnformeerd over een op handen zijnde wetswijziging¹ waardoor uiteindelijk de *gehele brandweerbesteding in regionale handen* zal komen te liggen. Bedoelde brief treft u aan als bijlage 1². Samen met enkele van zijn collega's heeft burgemeester Rehwinkel over de specifiek Groninger situatie enige tijd geleden ook met minister I. Opstelten gesproken. Deze overgang van brandweertaken van 'gemeente' naar 'regio' is wettelijk verplicht – met inachtneming van een wettelijke overgangstermijn – op nog nader te bepalen datum na vaststelling van de wet. De stand van zaken van behandeling van het wetsvoorstel is momenteel zover gevorderd dat aangenomen mag worden dat het wetsvoorstel per 1 juli 2012 van kracht zal worden.

¹ Wetsvoorstel Ondersteuningsorganisatie Fysieke Veiligheid, 2010-2011, 32 842

² Brief d.d. 14 oktober 2011, kenmerk HV 11.2782749

Instelling stuurgroep & planning

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Groningen waarbinnen de regionale brandweer is ondergebracht heeft het voornemen om met gebruikmaking van een projectaanpak de verplichte regionalisering gestalte te geven. Het project wordt aangestuurd door een stuurgroep, waarvan de samenstelling door het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio is vastgesteld. De verwachte doorlooptijd van het project bedraagt twee jaar waarmee de regionalisering per 1 januari 2014 een feit zal zijn.

Uitgangspunten overgang

De uitgangspunten die bij deze overgang van taken en verantwoordelijkheden van de brandweer van gemeenten naar de Veiligheidsregio Groningen zullen gelden zijn verwoord in bovengenoemde brief van de heer Meijerman. Het gaat dan om schaalgrootte, binding van vrijwilligers, kwaliteit, weging van consequenties en organisatievorm, gevolgen voor grote investeringen en aansturing van de stuurgroep. Eenvoudigheidshalve zij naar deze brief verwezen.

Betrokkenheid colleges en raden bij besluitvorming

Om een cruciale alinea uit de brief van de heer Meijerman aan de colleges en raden te parafraseren: op dit moment is de gemeente nog belast met de organisatie van de lokale brandweezorg. Het is aan u als raad om mede te bepalen onder welke voorwaarden de taken en verantwoordelijkheden van de lokale brandweer zullen worden overgedragen aan de veiligheidsregio. Terecht merkt de heer Meijerman daarbij op dat het totale besluitvormingsproces de grootste kans van slagen heeft als de 23 gemeenten daarbij tot gezamenlijk gedragen conclusies en eenduidige besluiten kunnen komen. Ook is het aan elke gemeente zelf om te bepalen in welke vorm en frequentie de raad door het college betrokken wil worden bij het voortgangsproces van het verdergaande regionaliseringsproces.

Positie Gemeente Groningen

Nu in het bovenstaande de *regionale* ontwikkeling is beschreven, zal in onderstaande nader ingegaan worden op de positie van de gemeente Groningen in het proces. Hierbij zullen we in het bijzonder dieper in gaan op:

1. de consequenties die deze wetswijziging en verdergaande regionalisering zal hebben voor de gemeente Groningen;
2. de keuzes die hierbij nog voorliggen aan de gemeenten die deelnemen aan de regio en in het bijzonder aan de gemeente Groningen;
3. het besluitvormingsproces;
4. de positie van de raden daarin, in het bijzonder die van de raad van Groningen.

1. Consequenties voorgenomen wetswijziging

Ten gevolge van de voorgenomen wetswijziging zal ten aanzien van een aantal zaken een besluit genomen dienen te worden:

a. personeel

Het personeel dat momenteel binnen het geografisch gebied van de veiligheidsregio Groningen werkzaam is, kent verschillende rechtsposities:

- repressief personeel met bezoldigde ambtelijke aanstelling (gemeente Groningen);
- dagdienstpersoneel met bezoldigde ambtelijke aanstelling (gemeente Groningen en beperkt aantal andere gemeenten);
- repressief personeel op vrijwillige basis (de omringende gemeenten)

Voor alle drie categorieën zal gelden dat zij op termijn 'in functie' geplaatst dienen te zijn binnen de veiligheidsregio, voor zover zij dat althans nog niet zijn.

In concreto: de gemeente Groningen heeft geen vrijwillig brandweer personeel. Al het zittende personeel zal dienen te worden ingebracht in de Veiligheidsregio. Via een nog in te stellen medezeggenschapsorgaan waarin alle categorieën medewerkers vertegenwoordigd zijn, zal de personeelsinspraak gereguleerd worden.

b. materiaal en materieel

Zowel voor materiaal als materieel dat bij diverse brandweerkorpsen in de regio in gebruik is (daaronder ook te verstaan onroerende activa als kazernes) geldt dat het in beginsel zal dienen te worden ingebracht in de Veiligheidsregio.

Daarbij dient in elk geval in het bijzonder aandacht te zijn voor:

- waardering van deze activa en de staat van onderhoud;
- eventueel gemengd karakter van panden (bijv. deels in gebruik bij brandweer, deels bij andere gemeentelijke dienst).

In concreto: Uitgangspunt dient te zijn dat de staat van onderhoud onderling vergelijkbaar is, dan wel, indien zij achterblijft ten opzichte van de gemiddelde onderhoudsstaat van activa, voorzien wordt van een genoegzame financiële compensatie door de inbrengende gemeente. Hiermee wordt voorkomen dat gemeenten gepland onderhoud of vervanging in de overgangsfase niet meer uitvoeren ten nadele van de boedel van de Veiligheidsregio.

De brandweerkazerne aan de Sontweg zal dienen te worden ingebracht in de gemeenschappelijke regeling. Voor de kazerne in Vinkhuizen geldt dat deze is ondergebracht in een gezamenlijk gebouw dat tevens in gebruik is bij de Regiopolitie. Hier zal 'maatwerk' dienen plaats te vinden wat betreft het zoeken naar een oplossing qua inbreng.

c. timing

Zowel voor overdracht van personeel als voor activa geldt zorgvuldigheid qua timing. Het wetsontwerp geeft aan “Binnen drie maanden na inwerking-treding van dit artikel besluit het college van burgemeester en wethouders van een gemeente met een gemeentelijke brandweer (...) de gemeentelijke brandweer op te heffen.”³

Hoe hard dit artikellid ook geformuleerd lijkt: het in juridische zin belangrijkste moment, namelijk dat van formele overdracht van activa en personeel, zal alles bepalend zijn. Het kan niet zo zijn dat omwille van het behalen van een wettelijke termijn een besluit tot opheffing wordt genomen waardoor bijvoorbeeld personeel een werkgever zal ontberen.

In concreto: elk besluit tot opheffing van een gemeentelijk brandweer evenals elk besluit tot daarmee logisch samenhangende aanpassing van de gemeenschappelijke regeling, zal derhalve voorzien dienen te zijn van een ingangsdatum die reëel is qua daadwerkelijke uitvoering.

2. De keuzes die hierbij nog voorliggen

Zonder de pretentie te hebben volledig te zijn, kunnen wij nu reeds mededelen dat in het wordingsproces van de nieuwe veiligheidsregio onder andere nog een beslissing genomen zal moeten worden over de vraag of het construct in stand dient te blijven waarbij de medewerkers in dienst zijn van de gemeente Groningen. Een alternatief kan zijn dat het personeel in dienst komt van een gemeenschappelijke regeling.

Factoren die hierbij meespelen zijn:

- vanaf invoering van de Wet Ondersteuningsorganisatie Fysieke Veiligheid, dienen ook de (ongeveer 600) vrijwilligers in een functie geplaatst te worden binnen de veiligheidsregio;
- hoe verhoudt de ombouw van de veiligheidsregio zich tot de ontwikkeling binnen de gemeente Groningen om over te gaan tot centralisering van de zgn pofach-functies? Vanuit de gemeente Groningen gedacht zou het wenselijk zijn de pofach-functies in shared-services vorm diensten te laten verlenen aan de gemeenschappelijke regeling;
- als taken van de Veiligheidsregio worden belegd bij de gemeente Groningen zal in de toekomst daar 19% BTW over afgedragen moeten worden. Zie brief van de staatssecretaris van financiën hierover. (zie bijlage 2)⁴. Uit deze brief blijkt tevens dat op grond van Europese regelgeving compensatie uit het BTW-compensatiefonds niet tot de mogelijkheden behoort;

³ Wetsontwerp Ondersteuningsorganisatie Fysieke Veiligheid, art. VI : 1

⁴ Brief van Staatssecretaris Financiën aan voorzitter Veiligheidsregio Groningen, d.d. 2 januari 2012, kenmerk DGB/2011/6187

- in hoeverre is het wenselijk en werkbaar dat ook na doorvoering van de regionalisering ggd en brandweer in één gemeenschappelijke regeling ondergebracht blijven?

Voor al deze onderwerpen geldt dat zij betrokken zullen worden in de nog te formuleren voorstellen van het bestuur van de veiligheidsregio aan de deelnemende gemeenten.

3. Het besluitvormingsproces

Zoals hierboven op pagina 2 is aangegeven zullen de voorstellen om te komen tot verdergaande regionalisering worden voorbereid door een stuurgroep. Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio zal op grond van deze voorstellen zijn voorkeur kenbaar maken qua oplossingsrichtingen en hierover met de gemeenten van gedachten wisselen, in eerste instantie met de colleges van B en W.

4. De positie van de raden in dit besluitvormingsproces, en in het bijzonder die van de gemeente Groningen

Gelet op het in het openbaar bestuur geldende dualisme, zal het bestuur van de veiligheidsregio in eerste instantie in gesprek gaan met de colleges van B en W. Zodra de keuzes zich evenwel zullen toespitsen op onderwerpen die ingrijpende gevolgen kunnen hebben voor de organisatie van de gemeente Groningen zullen wij u op de hoogte houden. Indien de ontwikkelingen leiden tot begrotingsaanpassingen heeft u, evenals de overige 22 raden, een eigen stem in de besluitvorming.

In concreto stellen wij u voor dat wij als college het regionaliseringsproces gaan monitoren en daarin actief gaan participeren, met daarbij de aantekening dat wij tevens de agendering van onderwerpen in de gaten zullen houden wat betreft uw rol daarin.

Zodra zich relevante stappen voordoen in het verdere regionaliseringsproces zullen we u hierover nader informeren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Afdeling Brandweer Regio

BEZOEKADRES

Sontweg 10

WEBSITE

brandweer.groningen.nl

POSTADRES

Postbus 584

9700 AN Groningen

Telefoon (050) 367 47 77

Fax (050) 367 46 66

Telefoon (050) 367 46 06

Bijlage(n)

Oms kenmerk HV 11.2782804

Datum 14-10-2011

Uw brief van

Uw kenmerk

Behandeld door B.E. Post

E-mailadres regionalebrandweer@hvd.groningen.nl

Onderwerp Regionalisering brandweerkorpsen

Geachte raadsleden,

Namens het bestuur van de Veiligheidsregio Groningen wil ik u informeren over ons besluit te starten met het voorbereiden van de regionalisering van de brandweerkorpsen in de regio Groningen. Dit besluit is genomen op basis van het voorstel voor wijziging van de Wet veiligheidsregio's dat deze zomer naar de Tweede Kamer is gestuurd. In dit voorstel staat dat gemeenten, na inwerkingtreding van de wet, drie maanden hebben tot het nemen van het besluit de gemeentelijke brandweer op te heffen. De minister streeft naar invoering van de wetswijziging op 1 januari 2012.

Omdat wij als bestuur moeite hebben met deze opgelegde structuurwijziging en een aantal onduidelijkheden zien in de Wet veiligheidsregio's, hebben wij besloten hierover een brief te sturen aan de Eerste en Tweede Kamer. Tegelijkertijd treffen wij echter wel voorbereidingen voor de regionalisatie van de brandweer.

In de regio Groningen is al langere tijd sprake van een intensieve samenwerking op het gebied van de brandweezorg. Door middel van regionaal vormgegeven brandweezorg werken de korpsen zoveel mogelijk samen als één organisatie. De wetwijziging betekent dat deze samenwerking nu ook tot uitdrukking zal moeten komen in de structuur van de brandweer.

De komende maanden wordt gewerkt aan een projectvoorstel op basis waarvan we op 1 januari 2012 daadwerkelijk willen starten. Wij schatten de looptijd van het project op twee jaar. Dat betekent dat de regionalisering van de brandweer op 1 januari 2014 een feit zal zijn.

Wij hebben ten aanzien van het project de volgende uitgangspunten benoemd:

1. De schaalgrootte van de basisbrandweezorg is in het verleden al goed neergezet. Er is geen noodzaak om hier vanuit regionalisering aanpassingen in te doen. Wel worden al in gang gezette trajecten afgerond, zoals samenwerking met buurkorpsen.
2. De binding van de vrijwilligers met de lokale omgeving blijft. Vrijwilligers moeten zo weinig mogelijk merken van regionalisering. De nieuwe organisatievorm moet voorzien in een sterke verbinding van de brandweerorganisatie met de gemeenten.

Bladzijde 2 van 2
Onderwerp Regionalisering brandweerkorpsen

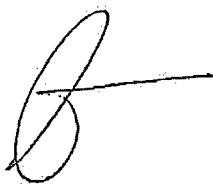
3. We leveren kwaliteit. Regionalisering moet geen doel op zich worden, maar een middel om dit te helpen bereiken. Ook tijdens de verbouwing blijft de winkel open. De brandweer blijft open staan voor innovatieve ontwikkelingen.
4. Consequenties en frictiekosten worden helder in beeld gebracht. Dit geldt ook voor de keuzes ten aanzien van organisatievorm.
5. Grote investeringen worden nu al gezien in het licht van regionalisering. Dit betekent dat investeringen ten aanzien van beheer/gebouwen/ materieel gedeeld worden met het veiligheidsbestuur.
6. Het project wordt aangestuurd vanuit een stuurgroep. De samenstelling van de stuurgroep zal door het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio worden bepaald. De inbreng van het personeel en de informatievoorziening richting het personeel worden zorgvuldig georganiseerd.

Op dit moment bent u nog belast met de organisatie van de lokale brandweezorg. U zult moeten besluiten dat de lokale brandweer wordt overgedragen aan de Veiligheidsregio, onder welke voorwaarden dat gebeurt en op welke wijze de gemeenteraad betrokken wordt in dit proces. Dit besluitvormingstraject is het meest succesvol wanneer u, als 23 gemeenten, tot gezamenlijk gedragen conclusies en eenduidige besluiten komt en de raden eenduidig geïnformeerd worden.

In de aanloop naar de start van het project zult u nog dit najaar geïnformeerd worden over de aanstaande regionalisering. Uw lokaal commandant is daarvoor contactpersoon en zal zoveel mogelijk aansluiten bij reguliere raadsvergaderingen. Indien u daartoe behoefte heeft, is de projectleider dhr. R. Knoop beschikbaar om ook aanwezig te zijn.

Hoogachtend,

Namens het bestuur van de Veiligheidsregio Groningen,

Ab Meijerman
Portefeuillehouder brandweer

> Retouradres Postbus 20201, 2500 EE Den Haag

Hw/1040(2)

Gemeente Groningen
T.a.v. dr. J.P. Rehwinkel
Postbus 584
9700 AN Groningen

HULPVERLENINGSDIENST	
Afdeling /	07-352 H06
RNR /	Hw 11 - 209 3367
Datum /	- 3 JAN 2012
AGIDBO	
Moene	
C.C.: <i>Cherle Schaarberg / Do. Lede / P. Klaassen / bgm. Rehwinkel</i>	

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen
dhr. D.J. van de Lisdonk

T 070-3428106
F 070-3427910
d.j.lisdonk@minfin.nl

Ons kenmerk
DGB/2011/6187

Uw brief (kenmerk)
HV11.2746650

Datum . 2 JAN 2012
Betreft: Hulpverleningsdienst Groningen

Geachte heer Rehwinkel, *Bele Belen*

Op 20 september 2011 ontving ik uw brief inzake de gevolgen van de Wet Veiligheidsregio's voor de hulpverleningsdienst van de gemeente Groningen en de Veiligheidsregio Groningen (VRG).

Uit uw brief leid ik af dat de regio Groningen de gemeenschappelijke regeling hulpverlening en openbare gezondheidszorg Groningen (H&OG) heeft opgericht. Deze H&OG heeft bij oprichting diverse taken toegekend gekregen, waaronder brandweer, meldkamer en rampenbestrijding. Deze taken worden feitelijk verricht door de gemeente Groningen, die daarvoor een vergoeding ontvangt van de H&OG. Deze structuur is opgericht vóór de vorming van de VRG. De VRG heeft, na inwerkingtreding van de Wet VR, haar taken ondergebracht bij de gemeente Groningen.

U bent van mening dat de Wet VR voor de regio Groningen leidt tot 19% extra kosten, nu de VR via de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding enkel gecompenseerd worden voor materiële kosten. Deze extra kostencomponent bestaat uit de btw op de personele kosten die niet gecompenseerd kan worden. Ik heb begrip voor uw standpunt dat de Wet VR voor de regio Groningen tot onvoorziene financiële gevolgen leidt.

Helaas kan ik binnen het kader van de bestaande wet- en regelgeving geen passende oplossing bieden. Wanneer een veiligheidsregio besluit een of meer taken uit te besteden aan een derde (waaronder ook een gemeente kan worden begrepen), treden btw gevolgen in. De btw-heffing is een heffing die is gebaseerd op dwingende Europese regelgeving waar Nederland zich niet aan kan onttrekken. Dat betekent helaas dat over de diensten die de VRG uitbesteedt aan de gemeente Groningen btw zal moeten worden voldaan. Voor de gemeenten kan geen uitzondering worden gemaakt bij het aanbieden van diensten aan de VRG. Wat dit betreft speelt ook een rol dat ook derden een deel van deze werkzaamheden zouden kunnen verrichten en dan ook btw moeten voldoen.

De door de gemeente aan de VRG in rekening gebrachte btw is vervolgens niet compensabel via het btw-compensatiefonds omdat veiligheidsregio's zelfstandig

geen BTW kunnen declareren bij het BTW-compensatiefonds. Dit is ingegeven door onder andere afbakeningsproblemen (niet alle taken van de veiligheidsregio's zijn gemeentelijke taken), precedentwerking voor andere gemeenschappelijke regelingen die wettelijke taken van gemeenten uitvoeren en het voorkomen van mogelijke problemen met Europese regelgeving. Wellicht ten overvloede merk ik op dat voor het brandweerpersoneel en materieel btw-compensatie via de transparantiemethode mogelijk blijft tot het moment van inwerkingtreding van het wijzigingsvoorstel van de Wet op de veiligheidsregio's.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
DGB/2011/6187

Ik zie ook geen mogelijkheden om de door de centrumgemeente aan de veiligheidsregio in rekening gebrachte omzetbelasting te compenseren via de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding. Het is namelijk niet mogelijk uitsluitend de VRG voor de btw op de uitbesteding aan de gemeente Groningen op deze wijze te compenseren en tegelijkertijd aanvullende compensatie voor andere extern ingehuurde diensten achterwege te laten. Wel is in de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding een compensatie opgenomen voor de niet-compensabele btw voor investeringen en exploitatiekosten.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd waarom ik helaas geen mogelijkheden zie om aan uw verzoek tegemoet te komen.

Hoogachtend,
de staatssecretaris van Financiën,

mr. drs. F.H.H. Weekers

